

Bruksela, dnia 14 lipca 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 48/2010

SESJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO **Strasburg, 5-8 lipca 2010 r.**

Podczas sesji Parlamentu Europejskiego, która odbyła się w dniach 5-8 lipca br. w Strasburgu, omawiane były następujące tematy i poczyniono następujące ustalenia:

1. INSTYTUCJE - Jerzy Buzek w rocznicę śmierci Jana Karskiego

Otwierając posiedzenie przewodniczący Jerzy Buzek poinformował o kolejnej fali powodzi, które nawiedziły tym razem Rumunię oraz północne rejony Hiszpanii. Wezwał do przestrzegania praw mniejszości religijnych w Iranie i potępił wykonywanie kary śmierci przez ten kraj. Jerzy Buzek przypomniał także o rocznicy śmierci Jana Karskiego, kuriera Polski Podziemnej i autora raportu o eksterminacji narodu żydowskiego w okupowanej Europie.

Europę po raz kolejny nawiedziła klęska powodzi. W Rumunii wielka woda pozbawiła życia już co najmniej 25 osób, a tysiące musiało opuścić swoje domy. Już cztery kraje Unii Europejskiej zadeklarowały Rumunii swoją pomoc w walce z żywiołem. Powodzie dotknęły także Asturię w północnej Hiszpanii powodując tam duże straty materialne. Jerzy Buzek zauważył, że z przekazanych mu informacji można wywnioskować, że te nienaturalne zjawiska atmosferyczne mogą mieć związek ze zmianami klimatycznymi.

Przewodniczący zwrócił także uwagę na irańską wspólnotę religijną bahaitów. W zeszłym tygodniu zniszczono 50 domów członków tej wspólnoty, a w Iranie toczy się proces przeciwko siedmiu bahaitom. "Chcemy by Iran spełniał w pełni międzynarodowe normy.

Parlament Europejski wielokrotnie wzywał w swych rezolucjach do poszanowania praw mniejszości religijnych w Iranie", przypomniał Jerzy Buzek. "Wielokrotnie też potępialiśmy wykonywanie kary śmierci, zwłaszcza na osobach nieletnich. Jesteśmy głęboko zaniepokojeni dochodzącymi do nas informacjami, że w Iranie, który podpisał Konwencję o Prawach Dziecka, osoby, które w momencie popełnienia zarzucanej im zbrodni były nieletnie, nadal oczekują na egzekucję".

Na zakończenie Jerzy Buzek przypomniał o przypadającej 13 lipca dziesiątej rocznicy śmierci Jana Karskiego. W 1942 roku Jan Karski przedstawił najwyższym władzom alianckim raport o eksterminacji narodu żydowskiego w okupowanej Europie przedostając się do warszawskiego getta i jednego z obozów zagłady. „Po wojnie Karski, jako profesor uniwersytecki w USA bardzo przychylnie wypowiadał się o idei integracji europejskiej i promował ją na kontynencie amerykańskim”, powiedział przewodniczący Buzek.

2. INSTYTUCJE – Podsumowanie prezydencji hiszpańskiej

Dnia 6 lipca, podczas przeglądu działań ustępującej hiszpańskiej prezydencji UE, premier **José Luis Rodríguez Zapatero** oznajmił: „pracowaliśmy na rzecz wzmocnienia obecności Europy na świecie”. Większe grupy polityczne wyraziły ogólne, choć nie pozbawione krytyki, zadowolenie z ostatnich 6 miesięcy hiszpańskiego przewodnictwa, zaś przedstawiciele niektórych mniejszych grup zgłosili zastrzeżenia do osiągnięć tej prezydencji.

„Kwestie ekonomiczne, kryzys, chęć wprowadzenia wspólnej polityki gospodarczej oraz poszerzona unia gospodarcza stanowiły kluczowe cele prezydencji hiszpańskiej. Podczas sprawowania przewodnictwa w UE osiągnęliśmy w tych dziedzinach godne zauważenia wyniki” – oświadczył premier Zapatero podczas sesji plenarnej w Strasburgu – „Potrzebujemy jeszcze bardziej zharmonizowanej polityki zewnętrznej z liczniejszymi wspólnymi obszarami i bardziej ujednoliconym stanowiskiem UE.”

Joseph Daul (Francja), reprezentujący centroprawicową grupę polityczną EPP, zgodził się, iż „musimy umożliwić Europejczykom stymulowanie wzrostu gospodarczego... musimy propagować ideę zaufania na rzecz zjednoczenia”.

Przewodniczący grupy socjalistów **Martin Schulz** (Niemcy) pogratulował prezydencji sukcesu, którym było wypracowanie porozumienia w sprawie nowego korpusu dyplomatycznego UE (EEAS), porozumienia SWIFT w sprawie wymiany danych oraz postępów w zakresie uregulowania rynków finansowych. „Potrzeba nam przepisów obowiązujących na całym świecie, a to właśnie w Europie możemy rozpocząć ich ujednolicanie”.

- **Gospodarka wciąż powodem do obaw**

Daniel Cohn-Bendit powiedział jednak w imieniu Zielonych: „Nikt z nas nie dostrzegł tych postępów, o których Państwo mówicie”. Poseł Cohn-Bendit oświadczył, że pomimo porozumienia w sprawie strategii 2020 na rzecz wzrostu gospodarczego, na jej realizację nie przeznaczono żadnych środków finansowych. Możemy mówić, co nam się podoba, ale nie przyniesie to żadnych efektów, jeżeli nie będziemy w stanie pobudzić gospodarki”.

„To nie prezydencja, jako taka nas rozczarowała, ale raczej państwa członkowskie. Osiągnęliśmy porozumienie w sprawie wymogów kapitałowych, lecz zabrakło go w przypadku funduszy zabezpieczających” – oznajmił **Alexander Graf Lambsdorff** (Niemcy) w imieniu grupy politycznej ALDE. Skoro nadzór na szczeblu krajowym zawiódł, „nie powinniśmy stać na drodze do powstania unijnego organu kontroli, ponieważ podatnicy nie uratują ponownie banków” – powiedział.

Słowa krytyki padły także z ust przedstawiciela grupy ECR, **Timothy’ego Kirkhope’a** (Wielka Brytania): „Prezydencja hiszpańska była w zasadzie niewidoczna... ogromny deficyt oraz skromny plan reform hiszpańskiej gospodarki sprawiły, że prezydencja ta nie była w stanie rzeczywiście przewodniczyć Europie bądź posłużyć za wzór”. Tymczasem **Willy Meyer** powiedział w imieniu grupy GUE/NGL: „jeżeli nie zmienimy naszej polityki gospodarczej każda kolejna prezydencja Rady skazana będzie na porażkę”.

Marta Andreasen (Wielka Brytania), w imieniu grupy politycznej EFD, podniosła kwestie obywateli brytyjskich przebywających w Hiszpanii, którzy narażeni są na wyburzenie lub konfiskatę ich domów w związku z domniemanymi nadużyciami przepisów w zakresie planowania.

Osiągnięcia prezydencji

- rozporządzenie finansowe
- wsparcie dla Grecji
- strategia 2020 na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia
- porozumienie polityczne w sprawie EEAS
- kluczowe umowy z USA w sprawie SWIFT

3. INSTYTUCJE - Belgia ujawnia plany prezydencji: najważniejsza jest gospodarka

Podczas debaty na temat programu Belgii na okres jej przewodnictwa w Radzie UE posłowie skoncentrowali się na kwestiach gospodarczych. Oprócz uregulowania sektora finansowego i działań na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego, wielu deputowanych podkreśliło potrzebę wykorzystania wzrostu gospodarczego do walki z ubóstwem i bezrobociem.

W swoim przemówieniu podczas posiedzenia plenarnego w dniu 7 lipca belgijski premier **Yves Leterme** powiedział, że głównymi priorytetami są gospodarka, kwestie społeczne,

ochrona środowiska i sądownictwo. „Europa potrzebuje zarządzania gospodarczego bardziej niż kiedykolwiek” – oświadczył. 1 lipca Belgia przejęła po Hiszpanii przewodnictwo w Radzie UE .

Zdaniem lidera centroprawicowej grupy EPP **Josepha Daula** (Francja) pobudzenie wzrostu jest „problemem numer jeden”. Dlatego UE powinna odegrać wiodącą rolę „w uregulowaniu sektora finansowego”.

Przewodniczący grupy ALDE i były premier Belgii **Guy Verhofstadt** podziela ten pogląd. „Rzeczywiście musimy odrobić pracę domową z kryzysu finansowego” i zająć się pięcioma obszarami, do których należą: testy warunków skrajnych dla banków, a w razie konieczności – rekapitalizacja banków, silniejszy pakt stabilizacyjny, rzeczywista polityka gospodarcza, uregulowania niektórych produktów finansowych oraz nadzór bankowy.

„Być może nie potrzebujemy więcej Europy w znaczeniu większych pieniędzy z UE, ale potrzebujemy więcej reform, stabilnego euro oraz lepszego wykorzystania dostępnych zasobów”, powiedział **Derk Jan Eppink** (Belgia) w imieniu grupy ECR. „Niemcy nie mogą płacić za resztę Europy”.

- **„Zmniejszyć różnice społeczne”**

Lider socjalistów **Martin Schulz** (Niemcy) powiedział, że sektor bankowy musi ponieść finansowe konsekwencje kryzysu i wezwał do „większych uregulowań w celu zmniejszenia różnic społecznych w Europie”.

Rebecca Harms (Niemcy) z grupy Zielonych wyraziła pogląd, że choć ważne jest przywrócenie zaufania w zdolność UE do działania poprzez nadzór finansowy, należy wykroczyć poza politykę budżetową i gospodarkę i spojrzeć na kwestie społeczne.

Patrick Le Hyaric (Francja) z grupy GUE/NGL z zadowoleniem przyjął cele zrównoważonego rozwoju, walki z ubóstwem i ochrony środowiska, powiedział jednak, że nie zostaną one zrealizowane, „jeżeli nie zwiększy się siła nabywcza społeczeństwa”.

- **Inne kwestie**

Nigel Farage z grupy EFD (Wielka Brytania) poddał w wątpliwość mandat Y. Leterme'a jako premiera rządu tymczasowego. „Jest niebywałą ironią, że kraj, który stoi na skraju podziału na dwie części, przez najbliższe sześć miesięcy będzie mówić 26 pozostałym państwom członkowskim, co mają robić.” Yves Leterme odpowiedział: „Nie wątpię w naszą zdolność do skutecznego prowadzenia działań prezydencji.”

4. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE - Posłowie pohamowują bankowców

Pakiety płacowe zachęcały bankowców do lekkomyślnych zachowań, które przyczyniły się do obecnego kryzysu gospodarczego - stwierdzili posłowie podczas lipcowej sesji plenarnej i zaproponowali ograniczenie premii w sektorze finansowym.

Posłowie skoncentrowali się na zwyczaju przyznawania premii, zgodnie z którym pracownicy instytucji finansowych otrzymują dużą część wynagrodzenia nie w postaci regularnej pensji, ale w formie premii za wyniki, czyli za kwotę wypracowanego przez nich zysku.

Powszechnie uznaje się, że podejmowanie nadmiernego ryzyka przez instytucje finansowe, od banków po fundusze hedgingowe, doprowadziło gospodarkę światową do krawędzi upadku. Tymczasem podczas gdy rządy pompują miliardy z pieniędzy podatników w upadające banki, dochody ich zarabiającego krocie kierownictwa są nadal ukrywane przed opinią publiczną.

- **Ryzykowne pakiety płacowe**

„Doprowadzając do kryzysu, banki wypłacały premie na podstawie spodziewanych zysków z przeprowadzanych transakcji. Im większe ryzyko, tym większy potencjalny zysk i wyższa premia”, oświadczyła eurodeputowana **Arlene McCarthy**, której wnioski w sprawie premii dla bankowców zostały zatwierdzone przez Parlament Europejski w dniu 7 lipca br. „Kryzys pokazał, że w wielu wypadkach te inwestycje w rzeczywistości przyniosły bankom katastrofalne straty, pociągające za sobą konieczność udzielenia podatnikom rządowego wsparcia. Tyle że wtedy pracownicy odeszli już z premią kieszeni.”

„Dzięki wprowadzeniu odpowiedniej korekty wszystkich premii, która uwzględni ryzyko, oraz ścisłemu ograniczeniu wypłacania z góry premii gotówkowych przy odroczeniu płatności umożliwiającym odzyskanie strat, zapewniamy uzależnienie zachęt motywujących pracowników od dobrej kondycji i stabilności ich banku w długim okresie”, wyjaśniła posłanka.

- **Mniej gotówki, więcej odpowiedzialności**

Nowe przepisy byłyby najbardziej rygorystyczne na świecie. Jeżeli rządy UE przystaną na opisane propozycje, od stycznia 2011 r. bankowcy będą mogli otrzymywać w gotówce jedynie 30% całkowitej premii. W przypadku szczególnie wysokich premii limit gotówkowy płatny z góry ustala się na 20%.

Od 40% do 60% każdej premii należy odroczyć na co najmniej trzy lata i można będzie ją odzyskać, jeśli inwestycje nie przyniosą spodziewanych wyników. Ponadto co najmniej 50%

całkowitej premii byłoby wypłacane jako „kapitał awaryjny” (fundusze wykorzystywane w pierwszej kolejności w przypadku wpadnięcia banku w kłopoty) oraz akcje.

- **Kto ponosi koszty kryzysu?**

Chociaż rządy drastycznie obniżyły korzyści, jeśli chodzi o banki, znacznie trudniejsze okazało się wprowadzenie bardziej rygorystycznych wymogów kapitałowych, zaostrzenie regulacji i opodatkowania.

„Jest to pierwszy poważny akt prawny regulujący postępowanie banków, który ma być przyjęty przez UE w następstwie kryzysu finansowego. Podjęliśmy stanowcze i zdecydowane działania na rzecz zmiany zwyczaju przyznawania premii, ponieważ w czasie, gdy rządy stosują cięcia wydatków godzące w społeczeństwo, łącznie z obniżką wynagrodzeń pracowników sektora publicznego, nieprzyzwoite byłoby dopuszczenie do kontynuowania dotychczasowego zwyczaju przyznawania premii”, powiedziała Arlene McCarthy.

- **W pogoni za zyskiem**

W pogoni za zyskiem banki wprowadziły produkty finansowe, które pozwoliły im na objęcie udzielanymi pożyczkami wielu dodatkowych kredytobiorców przy jednoczesnym zmniejszeniu ryzyka. Ta sztuczka to sekurytyzacja, czyli zakup kredytów bankowych, łączenie ich w papiery wartościowe i sprzedaż inwestorom z zyskiem. Jednak gdy doszło do załamania rynków, banki nie miały wystarczająco dużo kapitału na pokrycie strat i do akcji wkroczyć musieli podatnicy.

„Banki i agencje ratingowe nie udowodniły, że właściwie rozumieją sekurytyzacje, którymi obracały i które oceniały”, oświadczyła posłanka. „Niektóre zmniejszyły ryzyko, ale inne je zwiększyły. Dzięki nowym zasadom kapitałowym określonym w niniejszej dyrektywie banki będą odpowiednio uwzględniać ryzyko, podnosząc wysokość kapitału, który muszą posiadać jako zabezpieczenie resekurytyzacji”, powiedziała.

5. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE - Premie bankierów: ograniczenia i cięcia

Parlament Europejski przyjął dyrektywę, która przewiduje ograniczenie wysokości premii i bonusów kadry kierowniczej banków oraz zaostrza wymagania w zakresie rezerw kapitałowych, które banki są obowiązane utrzymywać jako zabezpieczenie przed ryzykiem wynikającym z ich operacji finansowych. Wprowadzone zostaną ograniczenia zmiennego składnika wynagrodzenia wypłacanego z góry gotówką, a co najmniej połowa premii będzie wypłacana w formie kapitału warunkowego i udziałów.

„Dwa lata od wybuchu globalnego kryzysu finansowego wprowadzamy daleko idące ograniczenia dodatkowych wynagrodzeń, co powinno przyczynić się do zmiany kultury wynagradzania w sektorze bankowym i osłabić pokusę podejmowania nadmiernego ryzyka. Skłonność do podejmowania nadmiernego ryzyka i krótkowzroczna polityka wynagradzania doprowadziły do załamania na rynkach finansowych, którego cenę płać podatnicy. Ponieważ banki nie potrafiły same przeprowadzić niezbędnych reform, robimy to za nie” - powiedziała autorka stanowiska Parlamentu Europejskiego **Arlene McCarthy** (S&D, Wielka Brytania).

- **Zmiana kultury wynagradzania w sektorze bankowym**

Zgodnie z ideą przyświecającą ustawodawcy premie bankierów nie powinny być nieproporcjonalnie wysokie w stosunku do wynagrodzenia podstawowego. Gotówkowy składnik każdego bonusu będzie ograniczony do 30% całości dodatkowego wynagrodzenia lub do 20% w przypadku szczególnie wysokich premii. Wypłata od 40% do 60% wynagrodzenia zmiennego powinna być odłożona o co najmniej trzy lata i może zostać cofnięta, jeśli okaże się, że decyzje inwestycyjne nie przynoszą oczekiwanych zwrotów. Dodatkowo, przynajmniej 50% premii byłoby wypłacane w formie kapitału warunkowego, który ściągany byłby w pierwszej kolejności w przypadku, gdyby bank popadł w kłopoty finansowe.

Banki powinny ustalić właściwe proporcje między stałymi i zmiennymi składnikami łącznego wynagrodzenia, a polityka wypłacania świadczeń emerytalnych powinna być zgodna z długoterminowymi interesami instytucji kredytowej. Nadzwyczajne świadczenia emerytalne powinny być wypłacane w formie akcji lub innych instrumentów niepieniężnych, których wartość powiązana byłaby z aktualną sytuacją finansową instytucji.

W dyrektywie znajdują się także zapisy, które ograniczają możliwość wypłacania dodatkowych wynagrodzeń prezesom banków, które skorzystały z pomocy państwa zachęcając banki do utrzymywania solidnej bazy kapitałowej i zwiększania dostępności kredytów na rynku.

Po przyjęciu dyrektywy przez Parlament zostanie ona formalnie zatwierdzona przez Radę, najprawdopodobniej na posiedzeniu ministrów państw członkowskich 13 lipca. Dyrektywa wejdzie w życie od 1 stycznia 2011 roku w części dotyczącej wynagrodzeń zmiennych oraz 31 grudnia 2011 w części dotyczącej wymogów kapitałowych.

- **Wynagradzanie prezesów spółek giełdowych**

Parlament przyjął także rezolucję własną (nielegislacyjną) w sprawie wynagrodzeń dyrektorów spółek giełdowych oraz polityki wynagrodzeń w sektorze usług finansowych. Parlament wezwał Komisję do przyjęcia surowych, wiążących zasad w sprawie polityki wynagrodzeń w sektorze finansowym. Spółki notowane na giełdzie musiałyby tłumaczyć się

ze swojej polityki wynagradzania członków zarządu, w przypadku gdy nie jest ona zgodna z zasadami mającymi minimalizować skłonność do podejmowania decyzji opartych na krótkoterminowych przesłankach lub obciążonych dużym ryzykiem. Rezolucja wzywa do zwiększenia kontroli udziałowców nad kadrą zarządczą spółek giełdowych.

Parlament sugeruje ustalenie górnej granicy odprawy (tzw. „złoty spadochron”) na poziomie odpowiednika dwóch lat stałego składnika wynagrodzenia dyrektorów oraz niewypłacanie odprawy w przypadkach złych wyników lub dobrowolnego odejścia.

6. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE - Parlament Europejski za wzmocnieniem nadzoru nad instytucjami finansowymi

Posłowie do Parlamentu Europejskiego obradujący na sesji plenarnej w Strasburgu opowiedzieli się za gruntowną reformą systemu nadzoru nad instytucjami finansowymi i ustanowieniem europejskich urzędów, które będą w stanie podejmować skuteczne akcje zapobiegające kryzysom i konieczności wspierania instytucji finansowych z pieniędzy podatników.

Posłowie przegłosowali poprawki do projektu regulacji w sprawie nadzoru finansowego, ale wstrzymali się z ostatecznym przyjęciem dokumentu, dając tym samym wsparcie Parlamentu dla swoich negocjatorów, omawiających ostateczny kształt nowego prawa z Radą UE.

Jeśli negocjacje zakończą się porozumieniem regulacja może zostać przyjęta w pierwszym czytaniu, po wakacjach. W oddzielnej deklaracji posłowie stwierdzili, że do Rady UE należy teraz wysunięcie propozycji, które będą możliwe do zaakceptowania przez wszystkie strony.

- **Gotowi do negocjacji**

Posłowie stwierdzili w deklaracji, że Parlament Europejski chce rozmawiać o kompromisie, ale jednoznacznie opowiada się za przyznaniem europejskiemu nadzorowi kompetencji koniecznych do skutecznego przeciwdziałania kryzysom i wzmocnienia jednolitego rynku.

- **Skuteczne organy nadzoru nad instytucjami finansowymi**

Parlament Europejski opowiedział się za przekazaniem trzem europejskim organom (European Supervisory Authorities) nadzorującym działanie banków, instytucji ubezpieczeniowych i programów emerytalnych oraz giełd i rynku papierów wartościowych odpowiednich kompetencji.

ESA będą mogły m.in. wydawać decyzje odnoszące się bezpośrednio do działalności konkretnej instytucji finansowej, w przypadku gdy nadzór narodowy nie będzie w stanie

wymóc zmiany niewłaściwych praktyk. Nadzór europejski będzie mógł także rozstrzygać spory pomiędzy nadzorami krajów członkowskich i monitorować działanie ponadnarodowych instytucji finansowych.

Posłowie opowiedzieli się także za działaniami na rzecz ustanowienia funduszu stabilności powiązanego z każdym z trzech sektorów. Jego stworzenie pozwoliłoby uniknąć sytuacji, w której koszty walki z kryzysem ponoszą podatnicy.

ESA mogłyby także czasowo zakazywać lub ograniczać niektóre operacje finansowe, mogące naruszyć stabilność rynku finansowego.

- **Cały nadzór w jednym miejscu**

Zdaniem posłów, wszystkie trzy instytucje nadzorcze powinny mieć swoją siedzibę we Frankfurcie nad Menem, by zapewnić ich spójne działanie i skuteczną współpracę. Jednocześnie powinno być możliwe tworzenie przedstawicielstw w najważniejszych centrach finansowych w Unii Europejskiej.

- **Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (ESRB)**

Posłowie zaproponowali także rozwiązania mające zwiększyć skuteczność i szybkość działania Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, której zadaniem jest monitorowanie zagrożeń w systemie ekonomicznym Unii Europejskiej.

Zgodnie z przyjętym tekstem, ESRB powinna opracować powszechny system wskaźników oceny ryzyka związanego z działaniami ponadnarodowych instytucji finansowych.

Rada ds. Ryzyka Systemowego powinna też ustalić denominowaną kolorami skalę określającą poziom zagrożeń.

Według posłów do Parlamentu Europejskiego radą powinien kierować prezes Europejskiego Banku Centralnego. Takie rozwiązanie pozwoliłoby wzmocnić wiarygodność instytucji.

- **Parlament wzywa Komisję do przedstawienia rozwiązań na rzecz zapobiegania kryzysom**

W oddzielnej rezolucji Parlament Europejski wezwał Komisję Europejską do przygotowania do końca roku projektu prawa pozwalającego na skuteczne zarządzanie ponadnarodowymi kryzysami w sektorze bankowym.

„Rzyzka nie da się i nie powinno się eliminować z rynku, ale potrzebujemy regulacji które sprawią, że zagrożenia staną się bardziej widoczne” - mówiła podczas debaty sprawozdawczynie **Elisa Ferreira** (EPP, Portugalia).

Raport został przyjęty w procedurze, która zmusza Komisję do przygotowania żadanego projektu, lub wyjaśnienia posłom dlaczego jego przygotowanie nie było możliwe.

7. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE – Zarządzanie gospodarcze: eurodeputowani domagają się podjęcia szybkich działań

Podczas debaty z przewodniczącym Komisji Europejskiej **José Manuelem Barroso**, przedstawiciele grup politycznych Parlamentu Europejskiego wezwali do wzmocnienia roli Komisji Europejskiej w zarządzaniu gospodarką i większej koncentracji na sprawiedliwości społecznej.

Przewodniczący **Barroso** przedstawił zarys nowych planów Komisji w sprawie europejskiego zarządzania gospodarczego, zaprezentowanych przez komisarza ds. gospodarczych Olli Rehna w zeszłym tygodniu. „Potrzebne są zaawansowane narzędzia zachęt i sankcji. Bez tego nie będziemy w stanie skutecznie egzekwować sprawnego zarządzania gospodarczego. A sankcje muszą być quasi-automatyczne”, powiedział przewodniczący Barroso.

Fakt, że Komisja podjęła tę inicjatywę, a nie tylko czeka na wyniki prac grupy roboczej Rady w sprawie zarządzania gospodarczego, został przychylnie przyjęty przez posłankę **Corien Wortmann-Kool** (Holandia), przemawiającą w imieniu grupy EPP. „Chcemy silniejszej i bardziej niezależnej roli Komisji”, powiedziała, dodając, że powodzenie planu zależeć będzie od jego szczegółów oraz gotowości Rady do współpracy z innymi instytucjami. „Potrzebne są czyny a nie słowa. Rada musi wykazać się aktywnością w zakresie nadzoru finansowego”.

Przywódcą grupy liberałów, **Guy Verhofstadt** (Belgia), poparł ideę silnej roli Komisji. „Zasadnicze pytanie brzmi - kto będzie odpowiedzialny za zarządzanie gospodarką? Czy będzie to Rada? Państwa członkowskie? Czy też organ UE? W opinii Parlamentu Europejskiego oczywiste jest, że musi to być organ UE. Państwa członkowskie nigdy nie były w stanie nadzorować samych siebie i nie będą w stanie tego robić w przyszłości”.

Poseł Verhofstadt podkreślał również, że sankcje powinny stanowić element nie tylko Paktu Stabilności i Wzrostu, ale również innych projektów, np. Strategii UE 2020. „Musimy też skupić się na polityce wzrostu gospodarczego a nie tylko na redukcji zadłużenia. Potrzebna jest wiarygodna strategia na rzecz wzrostu”, powiedział.

Stephen Hughes (Wielka Brytania) z grupy S&D powiedział, że we wniosku Komisji z zeszłego tygodnia zabrakło równowagi. „Pan twierdzi, panie Barroso, że wyłączenie

społeczne jest niedopuszczalną konsekwencją kryzysu, ale wydaje się, że pan podaży tą ścieżką... Wyłącznie surowe zasady nie doprowadzą do dalszego wzrostu gospodarczego. Sama konsolidacja fiskalna nie działa i nie jest rozwiązaniem”, powiedział. Zamiast tego, wezwał do większej "sprawiedliwości społecznej" i zaproponował zmiany w opodatkowaniu, stwierdzając, że: „Opodatkowanie pracy jest zbyt wysokie w wielu państwach członkowskich”.

Sven Giegold (Dania), z frakcji Zielonych, wezwał do lepszej koordynacji polityki podatkowej. „Nie możemy mieć rajów podatkowych; nie może być firm, których działalność nie jest opodatkowana”, powiedział. Ostrzegł przed pokusą powrotu do starych wzorców w celu rozwiązania kryzysu. „Musimy przyjrzeć się dokładnie przyczynom kryzysów. Nie wystarczy koordynacja budżetów - polityka budżetowa musi stać się antycykliczna, aby zwalczyć kryzys”, dodał.

Kay Swinburne (ECR, Wielka Brytania) powiedziała, że nowe instytucje tworzone w sferze zarządzania gospodarczego muszą być apolityczne. „Nowe organy nadzoru są konieczne i muszą być utworzone w możliwie najkrótszym terminie. Muszą one skutecznie współpracować z krajowymi organami nadzoru, a nie koncentrować się na tym, czy mamy „mniej”, czy „więcej” Europy”.

Lothar Bisky (GUE / NGL, Niemcy) był zdania, że propozycje Komisji idą w „całkowicie złym kierunku”. Powiedział: „Nowy model zarządzania gospodarczego jest oparty jedynie na większych sankcjach. To wszystko. To nie działało w przeszłości i nie będzie działać w przyszłości. Pakt Stabilności i Wzrostu musi obejmować kryteria, tj. zatrudnienie i walka z ubóstwem. Potrzebna jest głęboka reforma Paktu a nie tylko wzmocnienie obecnego systemu”.

Godfrey Bloom (EFD, Wielka Brytania) powiedział, że "eksperyment wspólnej waluty" był skazany na niepowodzenie od samego początku. „Dałem mu dziesięć lat i obawiam się, że wygląda na to, że miałem rację”, powiedział.

Odpowiadając na komentarze przedstawicieli grup politycznych, przewodniczący **Barroso** zgodził się, że wzrost gospodarczy, edukacja i walka z ubóstwem to kluczowe elementy strategii EU2020. W zakresie instytucji nadzoru finansowego, powiedział, że Komisja oczekuje, że zaczną funkcjonować na początku przyszłego roku. Podziękował Parlamentowi Europejskiemu za wykazane dotychczas ambicje i wezwał posłów do podjęcia wszelkich starań w celu osiągnięcia porozumienia z Radą w ciągu najbliższych kilku dni.

8. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE - Posłowie do PE za zachowaniem równowagi geograficznej i nadzorem PE nad Europejską Służbą Działań Zewnętrznych

Porozumienie z Madrytu w sprawie Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych jest doskonałym rozwiązaniem, gwarantującym zachowanie metody wspólnotowej przy budowie służby oraz gwarantującym nadzór budżetowy i polityczny PE nad ESDZ - uznali posłowie do PE w czasie debaty z udziałem wysokiej przedstawiciel UE **Catherine Ashton**.

Porozumienie zawarte w maju tego roku w Madrycie przewiduje m.in. nadzór Parlamentu Europejskiego nad budżetem ESDZ, zasadę równowagi geograficznej przy budowie korpusu unijnych dyplomatów, reguły doboru kadr.

Znaczenie porozumienia z Madrytu podkreślał w debacie m.in. poseł **Elmar Brok** (EPP, Niemcy). Jego zdaniem ESDZ sprawi, że Unia stanie się „globalnym graczem, a nie globalnym płatnikiem”.

„Pozwoli Pani, że dam pewną radę. Proszę budować służbę jako instytucję wspólnotową, bo tylko tam gdzie zastosowaliśmy metodę wspólnotową odnieśliśmy sukces, czego przykładem jest budowa rynku wewnętrznego” - zwrócił się do Catherine Ashton **Guy Verhofstadt** (ALDE, Belgia).

Część posłów zwracała jednak uwagę na "dwuznaczna postawę" niektórych państw członkowskich.

„Rząd Francji powinien wycofać się ze swoich zastrzeżeń. Udało nam się osiągnąć bardzo dobry projekt, który ma całkowite wsparcie mojej grupy politycznej” - mówił w imieniu Socjalistów i Demokratów **Hannes Swoboda** (S&D, Austria).

Zdaniem **Charlesa Tannocka** (ECR, Wielka Brytania) Catherine Ashton wyszła zwycięsko z batalii o skład ESDZ. „Brytyjscy konserwatyści akceptują wynik i są gotowi zaangażować się w budowę służby” - mówił poseł w czasie debaty.

Catherine Ashton podziękowała za „konstruktywny wkład Parlamentu i jego negocjatorów, których praca doprowadziła do ulepszenia decyzji dotyczących ESDZ”.

„Osiągnęliśmy bardzo dobre porozumienie. Deklaracje o odpowiedzialności politycznej i o zasadach organizacji służby oficjalnie załączam do dokumentów ze spotkania” - zapewniła Ashton. Część posłów zgłaszała wcześniej wątpliwości ,co do prawnej wartości deklaracji stanowiących część porozumienia z Madrytu.

W czasie debaty wielu posłów podnosiło konieczność zachowania równowagi geograficznej przy zatrudnianiu pracowników ESDZ. Catherine Ashton zapewniła, że jest zwolennikiem zachowania takiej równowagi.

9. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE - Służba dyplomatyczna UE: Porozumienie madryckie zatwierdzone przez Parlament

Dwa tygodnie po zawarciu porozumienia w Madrycie w sprawie Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych Parlament Europejski przyjął rezolucję, w której zawarł zalecenia dotyczące jej wewnętrznej organizacji i funkcjonowania. Europejska służba dyplomatyczna jest jedną z największych innowacji, jakie wprowadził Traktat z Lizbony.

Choć Parlament Europejski formalnie wyraża tylko opinię na temat utworzenia i funkcjonowania nowej służby dyplomatycznej UE, posłom udało się wynegocjować daleko idące zmiany w stosunku do pierwotnej propozycji Wysokiej Przedstawiciel Catherine Ashton z marca br. Porozumienie zawarte 21 czerwca tego roku w Madrycie przewiduje m.in. nadzór Parlamentu Europejskiego nad budżetem ESDZ, zasadę równowagi geograficznej przy budowie korpusu unijnych dyplomatów, reguły doboru kadr. Negocjatorami z ramienia Parlamentu Europejskiego byli posłowie **Elmar Brok** (EPP, Niemcy), **Guy Verhofstadt** (ALDE, Belgia) i **Roberto Gualtieri** (S&D, Włochy).

- **Zarządzanie programami współpracy zewnętrznej**

W treści rezolucji przyjętej w czwartej przez Parlament, która odzwierciedla uzgodnienia madryckie, czytamy, że zarządzanie unijnymi programami współpracy zewnętrznej (polityka rozwojowa, polityka sąsiedztwa) pozostanie w gestii Komisji, czyli inaczej niż proponowała Catherine Ashton w swej marcowej propozycji, gdzie proponowała, aby zadania te przypadły ESDZ.

Propozycje zmian w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Rozwoju i instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju będą przygotowywane wspólnie przez ESDZ i Komisję pod egidą komisarza odpowiedzialnego za politykę rozwojową, a następnie przedkładane wspólnie Komisji, która podejmie decyzję.

- **Personel ESDZ: 60% powinno być urzędnikami UE**

Przynajmniej 60% wszystkich pracowników kategorii AD w służbie dyplomatycznej ma być urzędnikami UE zatrudnionymi na stałe. Po osiągnięciu przez ESDZ pełnej zdolności działania personel z państw członkowskich powinien stanowić przynajmniej jedną trzecią całego personelu ESDZ należącego do grupy funkcyjnej AD. Wysoka Przedstawiciel co roku przedstawiać będzie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z obsadzania stanowisk w ESDZ.

Rekrutacja do ESDZ musi być prowadzona w oparciu o kompetencje i powinna gwarantować odpowiednią równowagę geograficzną i płciową. W skład personelu ESDZ powinna

wchodzić znacząca liczba obywateli z wszystkich państw członkowskich. Wyrównaniu ewentualnych dysproporcji będzie służył przegląd kadr w 2013 roku. Jeśli okaże się, że istnieje nierównowaga narodowościowa zastosowane zostaną środki odpowiadające mechanizmowi kwot wprowadzonemu w 2004 roku, kiedy zatrudniano urzędników unijnych pochodzących z nowych państw członkowskich.

1 stycznia 2011 do ESDZ przeniesionych zostanie 1525 urzędników zatrudnionych w Komisji i Sekretariacie Rady. Zostanie także utworzonych 100 nowych stanowisk. W szczególnych przypadkach ESDZ będzie mogła korzystać z ograniczonej liczby wyspecjalizowanych oddelegowanych ekspertów krajowych.

- **Siedziba i organizacja**

ESDZ będzie miała swoją siedzibę w Brukseli. W jej skład wejdzie administracja centralna oraz 136 byłych delegacji Komisji Europejskiej na całym świecie. Administracja centralna zostanie zorganizowana w formie dyrekcji generalnych odpowiedzialnych za wszystkie obszary geograficzne oraz kwestie wielostronne. Struktura organizacyjna będzie przewidywać komórkę odpowiedzialną za kwestie praw człowieka zarówno na poziomie centralnym jak i lokalnie w delegacjach. Wysoki Przedstawiciel uzyska także wsparcie organizacyjne w jej kontaktach z Parlamentem Europejskim.

- **Odpowiedzialność polityczna i budżetowa**

ESDZ będzie politycznie i finansowo odpowiedzialna przed Parlamentem Europejskim, który będzie udzielał jej absolutorium budżetowego. Komisja Europejska będzie odpowiedzialna za wykonanie budżetu operacyjnego służby dyplomatycznej. W tym celu w budżecie Komisji utworzony zostanie nowy dział X - Europejska Służba Działań Zewnętrznych.

Specjalni Przedstawiciele i szefowie delegacji w krajach, które Parlament uzna za ważne ze strategicznego punktu widzenia będą obowiązani stawić się i odpowiedzieć na pytania parlamentarnej komisji spraw zagranicznych.

Wysoki Przedstawiciel będzie zasięgać opinii Parlamentu w sprawach dotyczących WPZiB, a posłowie zasiadający w organach PE będą mieli wgląd w poufne dokumenty ESDZ.

- **Kolejne kroki**

Zmiany w regulaminie kadr ESDZ, regulaminie finansowym i budżecie na 2010 rok, który Parlament przyjmuje wspólnie z Radą w procedurze współdecyzji, zostaną poddane pod głosowanie po przerwie wakacyjnej. Miesiąc od wejścia w życie decyzji Rady określającej organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych Wysoki

Przedstawiciel przygotowuje i przedstawi Komisji szacunkową ocenę przychodów i wydatków ESDZ w celu uwzględnienia ich w korekcie budżetu.

10. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE – Kirgistan: potrzebna stabilizacja i przeprowadzenie niezależnego dochodzenia

Parlament Europejski wyraził głębokie zaniepokojenie tragicznymi, gwałtownymi starciami, które wybuchły w południowym Kirgistanie, i składa kondolencje rodzinom wszystkich ofiar. W dniu 11 czerwca 2010 r. w miastach Osz i Jalalabad, w południowym Kirgistanie, wybuchły gwałtowne starcia nasilające się do dnia 14 czerwca 2010 r., w trakcie których setki uzbrojonych mężczyzn wtargnęło na ulice miast, strzelając do osób cywilnych, podpalając sklepy, wybierając swoje cele według kryteriów etnicznych.

Parlament wyraził swoje ubolewanie nad utratą istnień ludzkich i wyraża nadzieję na znalezienie pokojowego rozwiązania konfliktu w Kirgistanie w oparciu o zasady demokracji, praworządność i poszanowanie praw człowieka. Ponadto Parlament wzywa rząd tymczasowy do przeprowadzenia, z ewentualną pomocą podmiotów międzynarodowych, wiarygodnego, bezstronnego i niezależnego dochodzenia w sprawie tych wydarzeń w celu postawienia sprawców przed wymiarem sprawiedliwości.

Parlament wezwał tymczasowe władze do podjęcia wszelkich starań mających na celu zapewnienie powrotu do normalności i stworzenia koniecznych warunków, które pozwolą uchodźcom i przesiedleńcom wewnętrznym na dobrowolny powrót do ich domów w poczuciu bezpieczeństwa i godności. Warto przypomnieć, że 300 000 osób przemieściło się wewnątrz kraju, a 100 000 szukało schronienia w sąsiednim Uzbekistanie. Parlament wzywa władze lokalne do przyjęcia skutecznych środków budowy zaufania oraz do podjęcia rzeczywistego dialogu z wszystkimi grupami etnicznymi w południowym Kirgistanie w celu zapoczątkowania wiarygodnego procesu pojednania

W wyniku referendum, które odbyło się dnia 27 czerwca 2010 r., w dość pokojowych warunkach i przy wysokiej frekwencji - 90% głosów, przyjęto nową konstytucję, która zaprowadza równowagę między uprawnieniami prezydenta i parlamentu, zatwierdzono Rosę Otunbajewą jako tymczasową prezydent do dnia 31 grudnia 2011 r. oraz rozwiązano Trybunał Konstytucyjny. Ponadto zwołano wybory parlamentarne, które odbędą się w dniu 10 października 2010 r. Ustanowienie pluralistycznego systemu politycznego, który pozwoli na reprezentowanie zróżnicowanych interesów i pojednanie, ma podstawowe znaczenie, by zmniejszyć napięcie w kraju i uniknąć nowych wybuchów przemocy. UE i jej państwa członkowskie muszą aktywnie wspierać demokratyzację i podejmować działania na rzecz zbliżenia pomiędzy różnymi stanowiskami poszczególnych podmiotów międzynarodowych, tak aby zwiększyć szanse procesu reform w Kirgistanie.

Parlament Europejski wzywa władze lokalne do przyjęcia skutecznych środków budowy zaufania oraz do podjęcia rzeczywistego dialogu z wszystkimi grupami etnicznymi w południowym Kirgistanie w celu zapoczątkowania wiarygodnego procesu pojednania

- **Zapobieganie przemocy i utworzenie stabilności i demokracji**

Parlament wzywa Komisję Europejską do nasilenia pomocy humanitarnej we współpracy z organizacjami międzynarodowymi oraz do zainicjowania krótko- i średnioterminowych programów odbudowy zniszczonych domów i zastępowania utraconego majątku, a także zrealizowania projektów odbudowy we współpracy z władzami kirgiskimi i innymi darczyńcami w celu stworzenia warunków sprzyjających powrotowi uchodźców i przesiedleńców do ich domów. Parlament Europejski zwraca uwagę na potrzebę zdecydowanych działań międzynarodowych na rzecz odbudowy, stabilizacji i pojednania w południowym Kirgistanie i podkreśla okazję położenia podwalin pod takie działania, jaką daje planowane spotkanie darczyńców w Biszkeku w dniu 27 lipca 2010 r.

Eurodeputowani wyrazili ponadto zaniepokojenie w związku z trudnościami, z którymi zmagają się proces demokratyzacji w Kirgistanie i które zdają się wynikać ze słabości tymczasowego rządu Kirgistanu i potęgi sieci przestępczych działających w tym kraju, w tym sieci przemytników narkotyków w południowym Kirgistanie.

Parlament podkreślił, że działaniom humanitarnym muszą towarzyszyć wysiłki służące stabilizowaniu sytuacji oraz ograniczaniu znacznego ryzyka ponownego wystąpienia aktów przemocy, które stanowią zagrożenie pokoju i bezpieczeństwa w innych częściach Kotliny Fergańskiej rozciągającej się od Uzbekistanu, po Kirgistan i Tadżykistan, a także zapobieganiu temu ryzyku.

Parlament wezwał wiceprzewodniczącą Komisji/Wysoką Przedstawiciel Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa do wsparcia i aktywnego wkładu w sprawne rozmieszczenie misji policyjnej OBWE, tak aby zapobiec nowym wybuchom przemocy, ustabilizować sytuację w miastach dotkniętych zamieszkami, chronić ofiary i osoby najbardziej zagrożone i ułatwić powrót uchodźców i przesiedleńców do ich domów.

11. ROLNICTWO – Parlament za dopłatami dla rolników

Parlament Europejski stanął zdecydowanie w obronie silnej pozycji Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) w unijnym budżecie po 2013 r. Opowiedział się też za utrzymaniem dopłat bezpośrednich i "sprawiedliwym" traktowaniem rolników z nowych i starych krajów UE. Co ważne dla Polski, zachowane zostaną podstawowe zasady w tym dopłaty obszarowe dla rolników oraz podział dwufilarowy (dopłaty bezpośrednie i wsparcie dla restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa).

„Skoro po 2013 r. WPR będzie musiała podjąć wiele wyzwań i dążyć do osiągnięcia szerszej nakreślonych celów, bardzo ważne jest, aby środki budżetowe, które UE przeznacza na WPR, pozostały co najmniej na aktualnym poziomie” - głosi przyjęte sprawozdanie.

Sprawozdanie nie ma mocy legislacyjnej, ale odzwierciedla stanowisko PE w debacie nad reformą Wspólnej Polityki Rolnej. Komisja Europejska ma przedstawić propozycję dotyczącą nowej WPR po 2013 roku w lipcu przyszłego roku i wówczas PE będzie miał współdecydujący z rządami głos w tej sprawie.

Redukcja dopłat pod naciskiem rządów szukających oszczędności w nowym wieloletnim budżecie UE „miałaby druzgocące skutki” nie tylko dla rolników, ale i całego społeczeństwa, które też jest beneficjentem WPR, bo zapewnia ona konsumentom żywność wysokiej jakości po konkurencyjnych cenach - ostrzegają eurodeputowani. „Dopłaty bezpośrednie muszą zostać utrzymane, przede wszystkim w przypadku nowych państw członkowskich” - podkreślają.

PE argumentuje, że od tego zależy przyszłość europejskiego rolnictwa i realizacja postulatów takich krajów jak Polska, które domagają się wyrównania dopłat dla rolników w UE po roku 2013. Eurodeputowani wzywają „do sprawiedliwego podziału płatności w ramach WPR”. PE nalega, by był on „sprawiedliwy zarówno wobec rolników z nowych, jak i ze starych krajów”.

Różnice w dopłatach bezpośrednich w UE są obecnie bardzo duże. Najwięcej, około 500 euro na hektar, otrzymują rolnicy w Grecji i na Malcie, w Polsce średnio 200 euro, nieco więcej niż w Hiszpanii i Portugalii, we Francji ok. 250, w Niemczech ok. 300 euro. Te różnice wynikają z historycznych, opartych na innych latach danych produkcyjnych branż pod uwagę przy obliczaniu dopłat dla różnych krajów.

„Płatności historyczne są nieuzasadnione, nieuczciwe i do roku 2020 powinny zniknąć” - apelował w debacie sprawozdawca, brytyjski liberał **George Lyon**. Podobną opinię wyraził unijny komisarz ds. rolnictwa **Dacian Cioloș**. „Aby WPR była bardziej sprawiedliwa i skuteczna, musimy określić jasne kryteria przyznawania wsparcia bezpośredniego. Odniesienia historyczne nie są przejrzystym i sprawiedliwym kryterium i musimy je zastąpić czymś lepszym” - powiedział komisarz.

W imieniu frakcji Europejskich Konserwatystów i Reformatorów eurodeputowany **Janusz Wojciechowski** wniósł poprawkę, by zapis o „sprawiedliwym” podziale płatności zastąpić słowem „równy”. **Poprawka nie zyskała jednak poparcia.** „To byłby poważny krok na drodze do rzeczywistego wyrównania dopłat dla rolników. Niech to będzie według równych dla wszystkich zasad” - tłumaczył poseł. Dodał, że takie samo stanowisko zajmuje polski rząd.

„W kampanii (prezydenckiej) słyszeliśmy, że mamy złych przyjaciół, czyli brytyjskich konserwatystów, którzy nie chcą dopłat (torysi zasiadają z PiS w jednej frakcji PE). Otóż ci nasi przyjaciele poparli równe dopłaty” - dodał poseł **Janusz Wojciechowski**.

„Kluczowe z naszego punktu widzenia jest spełnienie oczekiwań nowych państw członkowskich, domagających się równego traktowania. Dzięki naszym poprawkom w sprawozdaniu zachowany został podział na dwa filary, czyli na dopłaty bezpośrednie (I filar) oraz wsparcie restrukturyzacji wsi (II filar)” - cieszył się **Czesław Siekierski** (EPP, Polska).

PE sprzeciwia się ponownej nacjonalizacji WPR, czyli wspieraniu rolników z budżetów krajowych zamiast budżetu unijnego. „Wsparcie bezpośrednie powinno być nadal finansowane w pełni z budżetu UE. PE odrzuca dalsze współfinansowanie, które mogłoby zaszkodzić sprawiedliwej konkurencji na jednolitym rynku UE” - głosi raport.

Eurodeputowani proponują też nowe formy wsparcia z unijnego budżetu - dopłaty obszarowe wynagradzające rolników za redukcję emisji CO₂ czy zrównoważone metody produkcji. Popierając ogólnie obliczanie dopłat w oparciu o obszar, a nie wielkość produkcji, PE opowiada się za zachowaniem przez kraje prawa do pewnej elastyczności. Dopuszcza płatności do produkcji we wrażliwych sektorach albo na trudnych terenach górskich.

Zajmując tak zdecydowane stanowisko w obronie silnej WPR, PE stanął po stronie takich krajów jak Francja, Polska czy Rumunia. Przeciwna strona, Wielka Brytania i część krajów skandynawskich, zdecydowanie opowiedziało się za redukcją dotacji rolnych. Głos PE na pewno będzie liczył się w negocjacjach o nowym wieloletnim budżecie po 2013 roku, które przypadną na lata 2011-2012.

Istniejąca od lat 60. WPR pożera lwią część budżetu UE (ponad 50 mld z 116,7 mld euro w 2009 roku), ale jest jedyną unijną polityką w 100 proc. wspólnotową i finansowaną tylko przez Brukselę. Ponadto PE przekonuje, że udział wydatków na WPR w budżecie unijnym maleje regularnie. Z ok. 75 proc. w latach 80. do planowanych niecałych 40 proc. w 2013 r. Ogólna pula wydatków na WPR pozostała niemal bez zmian mimo rozszerzenia UE o 12 krajów, w tym rolniczych jak Polska i zwiększenia rolniczej siły roboczej o 7 mln osób.

Tymczasem - przekonuje PE - europejski model rolnictwa nie tylko zapewnia bezpieczeństwo żywnościowe Europie, ale też spełnia wiele funkcji publicznych. Z unijnych dotacji utrzymuje się nie tylko 13,7 mln gospodarstw rolnych, lecz całe obszary wiejskie, pokrywające 47 proc. terytorium UE.

12. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI - Parlament Europejski wzywa do zakazu sprzedaży żywności ze sklonowanych zwierząt

Posłowie opowiadają się za zakazem sprzedaży mięsa i nabiału pochodzącego od sklonowanych zwierząt i ich potomstwa. Przyjmując poprawki do proponowanego rozporządzenia w sprawie nowej żywności Parlament zażądał również wprowadzenia moratorium na sprzedaż żywności podlegającej przetworzeniu w procesach wykorzystujących nanotechnologie do czasu aż zostanie wykazane, że nie stanowi ona zagrożenia dla zdrowia konsumentów.

„Badanie w tej dziedzinie są bardzo ograniczone i nie mamy pewności, że te produkty są bezpieczne”, powiedział podczas debaty rumuński socjalista **Dacian Sarbu**. Eurodeputowani powoływali się ponadto na sondaże opinii publicznej, z których wynika, że konsumenci nie chcą jeść sera czy mięsa pochodzącego od sklonowanej krowy.

- **NIE dla żywności z klonowanych zwierząt**

W chwili obecnej nie istnieją przepisy, które zezwalałyby lub zakazywały sprzedaży mięsa i nabiału pochodzącego od sklonowanych zwierząt. Komisja i państwa członkowskie chciały uwzględnić żywność z klonowanych zwierząt w rozporządzeniu w sprawie nowej żywności, czemu sprzeciwili się posłowie do Parlamentu Europejskiego. Parlament uważa, że żywność z klonowanych zwierząt powinna zostać objęta zakazem sprzedaży wprowadzonym odrębnym aktem prawnym, a w międzyczasie należy przyjąć moratorium na jej sprzedaż w UE.

- **Moratorium na żywność produkowana przy użyciu nanotechnologii**

Posłowie zaproponowali również, aby żywność produkowana przy użyciu nanotechnologii objęta została zakresem rozporządzenia. Parlament zażądał jednak wprowadzenia moratorium na sprzedaż żywności podlegającej przetworzeniu w procesach wykorzystujących nanotechnologie do czasu aż zostanie wykazane, że nie stanowi ona zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Żywność taka będzie także odpowiednio oznakowana na opakowaniu.

Komisarz ds. zdrowia i ochrony konsumentów John Dalli zapowiedział, że do listopada przedstawi propozycję Komisji Europejskiej w tej sprawie.

- **Co to jest nowa żywność?**

Nowa żywność, to takie produkty, które nie były sprzedawane na rynku Wspólnoty przed majem 1997 roku, kiedy weszła w życie pierwsza legislacja dotycząca nowej żywności. Mianem tym mogą być określane produkty, które zostały opracowane później w wyniku zastosowania nowych procesów technologicznych (jak nanotechnologia), ale także żywność spożywana tradycyjnie w krajach spoza UE.

Rocznie składanych jest średnio od 7 do 10 wniosków o rejestrację nowego produktu żywnościowego. Wśród zarejestrowanych dotychczas produktów w kategorii nowej żywności znalazły się na przykład sok z owoców drzewa noni, albo produkty uzyskiwane w wyniku zastosowania nowych procesów technologicznych, jak zamiennik tłuszczu 'salatrim' oraz olej o wysokiej zawartości kwasów DHA.

- **Dalsze kroki**

Do stanowiska i poprawek PE musi teraz odnieść się Rada ministrów UE. Zgodnie z procedurą legislacyjną, rozporządzenie wymaga współdecyzji obu instytucji. Większość państw była dotychczas przeciwna żywności pochodzącej ze sklonowanych zwierząt. Najbardziej otwarte są Wielka Brytania i Hiszpania.

Jeśli państwa członkowskie nie zaakceptują obecnych poprawek zgłoszonych przez Parlament w drugim czytaniu konieczne będzie postępowanie pojednawcze.

13. POLITYKA ZATRUDNIENIA – Prawo do oferty zatrudnienia dla młodych ludzi po okresie bezrobocia nieprzekraczającym 4 miesięcy

Wprowadzenie Europejskiej gwarancji na rzecz młodzieży, zapewniającej każdej młodej osobie w UE prawo do oferty zatrudnienia, nauki zawodu lub dodatkowego szkolenia bądź zatrudnienia połączonego ze szkoleniem po okresie bezrobocia nieprzekraczającym 4 miesięcy, to jedna z propozycji zawartych w przyjętej przez Parlament Europejski rezolucji nt. wspierania młodzieży do rynków pracy autorstwa **Emilie Turunen** (Zieloni/EFA, Dania).

Kryzys gospodarczy spowodował masowy wzrost stopy bezrobocia w państwach członkowskich UE. Skutki tej tendencji w niewspółmierny sposób odczuła młodzież. Stopa bezrobocia młodzieży rośnie gwałtowniej niż cała stopa bezrobocia. W grudniu 2009 r. bez pracy pozostawało w UE ponad 5,5 mln młodych ludzi poniżej 25. roku życia, co odpowiada 21,4% młodych ludzi ogółem, co prowadzi do paradoksalnej sytuacji, w której z powodu starzenia się społeczeństw młodzi ludzie pozostają na marginesie życia gospodarczego, choć stanowią fundament systemów zabezpieczenia społecznego.

- **Europejska gwarancja na rzecz młodzieży**

Parlament Europejski proponuje Radzie i Komisji przedstawienie projektu Europejskiej gwarancji na rzecz młodzieży, zapewniającej każdej młodej osobie w UE prawo do oferty zatrudnienia, nauki zawodu lub dodatkowego szkolenia bądź zatrudnienia połączonego ze szkoleniem po okresie bezrobocia nieprzekraczającym 4 miesięcy.

- **Europejska karta na rzecz jakości staży**

Parlament Europejski wzywa do podniesienia jakości i zapewnienia bezpieczeństwa staży. Parlament wzywa Komisję i Radę, by zgodnie z przedstawionym w komunikacie COM(2007)0498 zobowiązaniem „do przedstawienia inicjatywy dotyczącej Europejskiej karty na rzecz jakości staży”, stworzyły Europejską kartę na rzecz jakości staży zawierającą minimalne standardy w celu zapewnienia ich wartości edukacyjnej i uniknięcia przypadków wykorzystywania stażystów, z uwzględnieniem tego, że staże stanowią część kształcenia i nie mogą zastępować prawdziwej pracy.

Te minimalne standardy powinny obejmować skrócony opis stanowiska lub wymaganych kwalifikacji, ramy czasowe staży, minimalne wynagrodzenie w oparciu o standardy dotyczące kosztów życia w miejscu odbywania stażu, zgodnie z tradycjami krajowymi, ubezpieczenie w obszarze zatrudnienia, świadczenia społeczne zgodne z lokalnymi standardami i jasne powiązanie z konkretnym programem kształcenia.

- **Godny poziom dochodu**

Eurodeputowani uznają znaczenie, jakie ma zdolność młodych ludzi do niezależności finansowej i wzywają państwa członkowskie do zapewnienia wszystkim młodym ludziom indywidualnego prawa do godnego poziomu dochodu umożliwiającego im rozpoczęcie niezależnego finansowo życia. Godna praca pozwala młodym ludziom na przejście od zależności społecznej do samowystarczalności, pomaga im uniknąć ubóstwa i pozwala na aktywny udział ekonomiczny i społeczny w życiu społeczeństwa.

Parlament jest zdania, że w niektórych państwach członkowskich wprowadzono dyskryminujące przepisy, w świetle których prawa młodzieży są ograniczone, gdyż opierają się wyłącznie o kryterium wieku, np. przepisy dotyczące niższej wysokości minimalnego wynagrodzenia młodych ludzi w Wielkiej Brytanii, dodatku do wynagrodzenia we Francji („Revenu de solidarité”) oraz ograniczenia świadczeń przysługujących bezrobotnym dla młodych ludzi w Danii, które, pomimo że mają na celu włączenie młodych osób na rynek pracy, są niedopuszczalne i mogą przynieść odwrotny skutek, uniemożliwiając młodym ludziom rozpoczęcie niezależnego finansowo życia, szczególnie w dobie kryzysu i wysokiego bezrobocia wśród młodzieży.

- **Europejski Fundusz Społeczny**

Parlament Europejski wzywa Komisję do zwiększenia zdolności finansowej i zapewnienia lepszego wykorzystania Europejskiego Funduszu Społecznego, w celu przeznaczenia co najmniej 10% tego funduszu na projekty ukierunkowane na młodych ludzi oraz do ułatwienia dostępu do niego.

14. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAWY WEWNĘTRZNE - Walka z terroryzmem: nowe porozumienie SWIFT

Parlament Europejski zatwierdził nową wersję porozumienia w sprawie wymiany danych bankowych SWIFT. Cztery miesiące temu posłowie odrzucili poprzednią wersję umowy i rozpoczęli rozmowy w sprawie nowego porozumienia, w którym zawarte byłyby klauzule chroniące prywatność mieszkańców UE. Porozumienie przewiduje, że w drugiej połowie roku rozpoczną się prace nad ustanowieniem europejskiego systemu przetwarzania danych, dzięki któremu nie będzie trzeba przekazywać zbiorczych danych stronie amerykańskiej.

Parlament poparł nową wersję porozumienia stosunkiem głosów 484 za, 109 przeciw, przy 12 wstrzymujących się. Porozumienie wejdzie w życie 1 sierpnia.

Sprawozdawca stanowiska Parlamentu, poseł **Alexander Alvaro** (ALDE, Niemcy) podkreślił, że porozumienie nie przewiduje wymiany danych o transakcjach finansowych między krajami UE, a jedynie z krajami trzecimi. Dane dotyczące Jednolitego Europejskiego Obszaru Płatniczego (SEPA) będą wyłączone z przekazywania danych.

Kompromis zyskał poparcie grup EPP, S&D, ALDE, oraz ECR. Zieloni, GUE/NGL i część EFD byli mu przeciwni.

- **Europejski system przetwarzania danych**

Kluczem do porozumienia była kwestia przekazywania zbiorczych danych Amerykanom. W zamian za zgodę na zawarcie porozumienia posłowie uzyskali zapewnienie uruchomienia europejskiego programu na wzór amerykańskiego programu śledzenia finansowania terroryzmu (TFTP), dzięki któremu nie będzie trzeba przekazywać zbiorczych danych stronie amerykańskiej. Dzięki temu programowi dane będą wstępnie przetwarzane w Unii Europejskiej, a do USA przekazywane będą jedynie dane jednostkowe dotyczące konkretnych operacji, co do których istnieje podejrzenie, że mogły posłużyć do sfinansowania działań terrorystycznych.

- **Nowe zadania Europolu**

Kolejną innowacją w tej wersji porozumienia SWIFT są dodatkowe uprawnienia agencji Europol, która będzie władna zablokować przekazanie danych stronie amerykańskiej. Każdy wniosek Amerykanów o udostępnienie danych finansowych będzie weryfikowany przez Europol i zgoda na przekazanie danych będzie udzielona tylko wtedy, jeśli wniosek zostanie uznany za zasadny. Europol będzie także pilnował, aby ilość danych przekazanych stronie amerykańskiej była ograniczona do niezbędnego minimum.

- **Europejski inspektor będzie nadzorował przetwarzanie danych w USA**

Sposób wykorzystywania danych przez USA będzie monitorowany przez niezależny zespół inspektorów, wśród których znajdzie się osoba wyznaczona przez Komisję Europejską i Parlament Europejski. Jeśli uzna ona, że dane nie są wykorzystywane zgodnie z celami określonymi w umowie będzie mogła zablokować ich przetwarzanie.

Porozumienie zabrania wydobywania danych (ang. data mining) lub jakiegokolwiek algorytmicznego lub automatycznego profilowania lub filtrowania danych. Przeszukiwanie danych SWIFT będzie musiało być oparte na istniejących przesłankach wskazujących na to, że przedmiot poszukiwań ma związek z działalnością terrorystyczną lub jej finansowaniem.

- **Odszkodowania za niezgodne z prawem wykorzystywania danych**

W lutym 2010 roku posłowie przekonywali, że porozumienie powinno przewidywać takie same procedury dochodzenia praw oraz mechanizmy odszkodowawcze, jak w przypadku danych przetwarzanych na terytorium UE. Obecna wersja porozumienia zobowiązuje władze USA do zapewnienia odszkodowania bez względu na narodowość osoby poszkodowanej.

- **Przechowywanie i usuwanie danych**

Wyodrębnione dane mogą być przechowywane tylko na czas trwania procedur i postępowań do prowadzenia których są wykorzystywane. Każdego roku administracja amerykańska musi dokonać przeglądy danych, które nie zostały wyodrębnione i które nie będą wykorzystywane w dalszych postępowaniach i usunąć je. Dane muszą zostać usunięte najpóźniej po upływie 5 lat.

- **Dalsze kroki**

Porozumienie wejdzie w życie 1 sierpnia 2010 roku, na pięć lat, a następnie będzie przedłużane z roku na rok. Najpóźniej po 6 miesiącach od jego wejścia w życie Amerykanie i Europejczycy powinni wspólnie ocenić jak funkcjonują klauzule ochronne w nim zawarte. Komisja Europejska w drugiej połowie roku rozpocznie prace nad utworzeniem europejskiego odpowiednika TFTP i najpóźniej po trzech latach opublikuje raport z postępów.

15. OCHRONA ŚRODOWISKA - Bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące emisji zanieczyszczeń przemysłowych

Nowe, rygorystyczne limity emisji podtlenku azotu, dwutlenku siarki oraz pyłów, wchodzące w życie najpóźniej w 2016 r. obejmą swoim działaniem tysiące zakładów przemysłowych w całej UE.

Czyste powietrze i przejrzyste zasady to cele, które przyświecały posłom, którzy przyjęli w środę nową dyrektywę w sprawie emisji przemysłowych. Ograniczenia emisji obowiązywać będą instalacje przemysłowe emitujące zanieczyszczenia do atmosfery, ale państwa członkowskie zachowają możliwość wydłużenia okresów przejściowych w stosunku do elektrociepłowni lub ustanowienia łagodniejszych limitów emisji przemysłowych dla dużych obiektów energetycznych.

Nowa dyrektywa ma na celu ochronę zdrowia i środowiska naturalnego poprzez ustanowienie bardziej zrozumiałych i łatwiejszych do wdrożenia przepisów. W tym celu dyrektywa nowelizuje i scala siedem obowiązujących aktów prawnych, w tym dyrektywę w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania oraz dyrektywę dotyczącą zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (IPPC). Ta ostatnia obejmowała swym zakresem około 52 tysiące instalacji przemysłowych i gospodarstw rolnych począwszy od rafinerii, a skończywszy na hodowlach trzody chlewnej.

Głosując nad dyrektywą Parlament zatwierdził porozumienie zawarte wcześniej z państwami członkowskimi. Sprawozdawca **Holger Kraemer** (ALDE, Niemcy) powiedział: „Po dwóch latach trudnych negocjacji mamy porozumienie, które wprowadza przejrzyste zasady i wyrównuje warunki konkurencji w europejskim sektorze przemysłowym”.

Dwutlenek siarki, dwutlenek i tlenki azotu oraz pył stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia i środowiska i przyczyniają się do wielu groźnych schorzeń i zjawisk, takich jak rak, astma oraz kwaśne deszcze. Nowe, surowsze zasady emisji przemysłowych obowiązywać będą od 2016 roku. Uwzględnione zostały postulaty niektórych państw członkowskich, w tym Polski, wydłużające okresy przejściowe dla dużych instalacji spalania, w tym elektrowni węglowych, do czerwca 2020 roku. Starsze elektrownie uzyskają zwolnienie z przestrzegania dopuszczalnych limitów emisji pod warunkiem, że zostaną wyłączone z eksploatacji do końca 2023 roku lub po przepracowaniu 17500 godzin funkcjonowania po roku 2016.

Czystość powietrza to kwestia ważna szczególnie dla milionów ludzi, którzy cierpią z powodu problemów układu oddechowego, ale także dla milionów potencjalnie zagrożonych takimi schorzeniami. Obiekty przemysłowe i urządzenia rolnicze, które wytwarzają znaczną ilość zanieczyszczeń, takie jak rafinerie, fabryki metalurgiczne czy elektrownie, będą musiały sięgnąć po najbardziej zaawansowane technologie, aby zminimalizować negatywny wpływ na środowisko, w tym wodę, glebę czy poziom hałasu.

Warto wspomnieć, że w zawartym porozumieniu znalazły się m.in. kluczowe dla Polski derogacje dla ciepłownictwa oraz możliwość tworzenia tymczasowych narodowych planów redukcyjnych (koszty obniżania emisji są wtedy mniejsze).

16. OCHRONA ŚRODOWISKA - Koniec handlu nielegalnie wycinanym drewnem

Posłowie do Parlamentu Europejskiego opowiedzieli się za zakazem handlu nielegalnie wycinanym drewnem, monitorowaniem łańcucha dostaw drewna i wprowadzeniem kar finansowych za łamanie zakazu. Celem nowych regulacji jest zatrzymanie nielegalnej wcinki lasów.

Podczas sesji plenarnej w Strasburgu Parlament Europejski zaaprobował wstępne porozumienie w tej sprawie zawarte z Radą UE.

„Unijne regulacje zakazujące handlu nielegalnie pozyskiwanym drewnem to przełom na skalę międzynarodową. Dotyczy całego łańcucha dostaw: począwszy od nielegalnie wycinanych lasów na całym świecie, a skończywszy na unijnym rynku, gdzie produkty z drewna są sprzedawane. Wprowadzenie tych twardych zasad nie byłoby możliwe, gdyby nie Parlament Europejski” - powiedziała sprawozdawczyni raportu, posłanka **Satu Hassi** (Zieloni, Finlandia).

Szacuje się, że obecnie co najmniej 20% drewna na rynku Unii Europejskiej pochodzi z nielegalnych źródeł.

- **Sankcje i monitoring**

Państwa członkowskie będą odpowiedzialne za stosowanie sankcji wobec firm łamiących przyjęte regulacje. Kary mają być uzależnione od skali szkód wyrządzonych środowisku, wartości drewna, wartości niezapłaconych podatków.

Członkowie Unii mogą też wprowadzić sankcje karne.

Dla zapewnienia przestrzegania przyjętych zasad, każde przedsiębiorstwo zajmujące się obrotem drewnem i produktami z drewna będzie musiało zadeklarować od kogo zakupiło towar i komu go sprzedało.

- **Ochrona klimatu**

Nielegalne wycinanie lasów wyrządza środowisku niepowetowane szkody, zarówno w przypadku wycinki lasów na terenie UE jak i poza nią. Zniszczenia gleby, osuwanie się gruntu, stracone wpływy z tytułu podatków, zdegradowana roślinność czy negatywne efekty społeczne tego procesu to tylko część problemu. Masowe wylesianie terenów przyczynia się też do zwiększenia emisji gazów cieplarnianych.

- **Dalsze kroki**

Rada UE wyraziła już nieformalną zgodę na obecny kształt regulacji, ale musi jeszcze formalnie potwierdzić swoją wolę zanim projekt stanie się obowiązującym prawem. Oczekuje się, że nowe zasady wejdą w życie w drugiej połowie 2012 roku.

17. ROZSZERZENIE UNII EUROPEJSKIEJ - Posłowie do PE popierają wniosek Islandii o członkostwo w UE

Posłowie z zadowoleniem witają perspektywę przystąpienia Islandii do Unii Europejskiej, choć podkreślają konieczność rozwiązania kwestii spłaty zadłużenia wobec rządów brytyjskiego i holenderskiego. W przyjętej rezolucji Parlament Europejski nalega również, by Islandia zaprzestała wszelkich połowów wielorybów.

Parlament z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady Europejskiej o otwarciu negocjacji akcesyjnych z Islandią po tym, jak 17 lipca 2009 r. kraj ten złożył wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej. Parlament nalega jednocześnie, by Islandia zaprzestała wszelkich połowów wielorybów i wycofała wszystkie zastrzeżenia, które wyraziła przed Międzynarodową Komisją Wielorybniczą.

Akcesja Islandii do UE umożliwiłaby Unii odgrywanie bardziej aktywnej roli w Regionie Arktycznym, uważają posłowie, którzy podkreślili "bardzo silną kulturę demokracji" obecną w tym kraju. Islandia od dawna jest już objęta porozumieniem Schengen, jest członkiem NATO a od 1973 r. łączy ją z Unią umowa o wolnym handlu.

Jeżeli chodzi o kontrowersyjną sprawę spłaty długu wobec rządu Wielkiej Brytanii i Holandii, rezolucja, której projekt przygotował **Cristian Dan Preda** (EPP, Rumunia) podkreśla, że kwestie te powinny zostać rozwiązane na drodze bilateralnych porozumień międzyrządowych. Deputowani przypomnieli, że Islandia zobowiązała się do wypłacenia minimalnej kompensacji brytyjskim i holenderskim właścicielom lokat w banku Icesave. Wynika to z oficjalnego pisma, które organ nadzorczy Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) wysłał 26 maja. W referendum, które zostało przeprowadzone 6 marca, obywatele Islandii opowiedzieli się za stworzeniem planu spłat, będącym konsekwencją upadku banku Icesave.

Deputowani zauważyli, że, mimo iż Islandia, jako członek Europejskiej Strefy Ekonomicznej stosuje się do większości unijnych przepisów (w szczególności w odniesieniu do wspólnego rynku), kraj ten ciągle jeszcze musi w znaczący sposób zreformować swoją wewnętrzną organizację, funkcjonowanie systemu nadzoru finansowego oraz sposób, w jaki wybierani są sędziowie i prokuratorzy. Obszary polityki, które będą musiały być poddane pełnemu procesowi negocjacji obejmują m.in.: rolnictwo, rybołówstwo, podatki, sprawy ekonomiczne i monetarne i sprawy zagraniczne .

Rezolucja wspomina, że od lata 2009 roku zmniejszyło się społeczne poparcie Islandczyków dla perspektywy wstąpienia ich kraju do UE. Z tego powodu krajowe władze zainicjowały publiczną debatę, która ma odpowiedzieć na obawy obywateli i wyjaśniać rzeczywiste konsekwencje ewentualnego wstąpienia do Unii.

18. TRANSPORT - Osoby podróżujące transportem wodnym zyskają więcej praw

Dzięki rozporządzeniu przyjętemu we wtorek przez Parlament Europejski od 2012 roku osoby podróżujące drogą wodną zyskają więcej praw. Nowe przepisy obejmują rekompensaty za opóźnienia, odwołania podróży, a także obowiązkową nieodpłatną pomoc dla niepełnosprawnych pasażerów. Parlament chciałby ustanowić podobny katalog praw dla pasażerów podróżujących autokarami, ale porozumienie w tym obszarze nie zostało jeszcze wynegocjowane z państwami członkowskimi.

- **Rekompensata za odwołane lub opóźnione rejsy statkiem**

Osoby podróżujące statkami lub promami będą miały prawo do rekompensaty finansowej bądź ukończenia podróży innym rejsem w przypadku opóźnienia rozpoczęcia podróży o więcej niż 90 minut, chyba że opóźnienie wynikło z przyczyn niezależnych od przewoźnika.

Dodatkowo pasażerom - niezależnie od tego, czy zdecydują się na dalszą podróż, czy nie - będzie przysługiwał zwrot w wysokości 25% ceny biletu, jeśli:

- ⇒ w przypadku podróży trwających do 4 godzin opóźnienie w porcie przybycia wyniosło co najmniej jedną godzinę,
- ⇒ w przypadku podróży trwających od 4 do 8 godzin opóźnienie w porcie przybycia wyniosło co najmniej dwie godziny,
- ⇒ w przypadku podróży trwających od 8 do 24 godzin opóźnienie w porcie przybycia wyniosło co najmniej trzy godziny,
- ⇒ w przypadku podróży trwających dłużej niż 24 godziny opóźnienie w porcie przybycia wyniosło co najmniej sześć godzin.

Jeśli opóźnienie jest dwukrotnie większe niż powyższe wartości, pasażerom będzie przysługiwał zwrot połowy ceny biletu.

Rekompensata będzie musiała być wypłacona w gotówce, jeśli pasażer sobie tego zażyczy.

Osoby, które będą musiały przenocować w hotelu w oczekiwaniu na swoją podróż, będą upoważnione do zwrotu kosztów noclegu nie dłuższego niż trzy doby i w wysokości do 80 euro za dobę.

- **Prawa niepełnosprawnych i osób z ograniczeniami ruchowymi**

Rozporządzenie mówi, że niepełnosprawność pasażera nie może stanowić podstawy do odmówienia mu miejsca na pokładzie statku. Darmowa pomoc w portach powinna być zagwarantowana wszystkim osobom niepełnosprawnym pod warunkiem, że zarządca portu został poinformowany o takiej potrzebie podczas rezerwacji rejsu co najmniej 48 godzin wcześniej.

Zasady te wejdą w życie w 2012 roku i będą dotyczyć wszystkich łodzi pasażerskich przewożących więcej niż 12 osób, z kilkoma wyjątkami, np. w przypadku rejsów wycieczkowych.

Rozporządzenie dotyczące transportu wodnego gwarantuje pasażerom więcej praw niż odpowiednie regulacje unijne dotyczące linii lotniczych. W tym ostatnim przypadku prawo gwarantuje odszkodowanie tylko w wypadku odwołania lotu, a nie opóźnienia.

- **Podróże autokarem: negocjacje trwają**

Zgodnie z poprawkami wprowadzonymi przez Parlament Europejski do rozporządzenia o transporcie autobusowym, pasażerowie autobusów zyskają prawo do zwrotu kosztu biletów lub wyznaczenia zastępczej trasy w przypadku opóźnienia podróży o więcej niż dwie godziny oraz odszkodowania za zagubiony bądź zniszczony bagaż w wysokości do 1800 euro.

Posłowie uznali także, że w przypadku śmierci pasażera w wyniku wypadku autobusu odpowiedzialność przewodnika nie powinna być ograniczona do żadnej kwoty. Eurodeputowani opowiedzieli się także za bezpłatną pomocą lub odszkodowaniem wypłacanym pasażerom w wypadku opóźnień spowodowanych awarią pojazdu. Bezpłatna pomoc miałaby się należeć także podróżnym niepełnosprawnym.

Posłowie chcą, aby rozporządzenie odnosiło się nie tylko do podróży długodystansowych, ale także do regionalnego transportu autobusowego.

Negocjacje w tej kwestii między Parlamentem Europejskim a Radą UE wciąż trwają.

19. POLITYKA REGIONALNA - Zwiększyć zaangażowanie społeczności lokalnych we wdrażanie strategii na rzecz Morza Bałtyckiego

Posłowie wzywają do zwiększenia zaangażowania społeczności lokalnych we wdrażanie strategii dla Morza Bałtyckiego. W rezolucji, którą przyjął Parlament Europejski, posłowie wzywają również do lepszego zarządzania funduszami na ochronę środowiska i rozwój infrastruktury.

Parlament Europejski zaleca zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych i mediów w realizację strategii na rzecz Morza Bałtyckiego. Posłowie sugerują, aby Komisja Europejska stworzyła specjalny portal internetowy poświęcony strategii, który działać będzie jako forum wymiany doświadczeń.

Posłowie uważają, że strategia UE2020 jest spójna z celami strategii na rzecz Bałtyku i dlatego może posłużyć jako skuteczne ramy wdrażania i wzmocnienia strategii dla regionu Morza Bałtyckiego.

Posłowie zwracają uwagę na konieczność wzmocnienia współpracy między Rosją i Białorusią a krajami bałtyckimi w zakresie rozbudowy sieci energetycznych. Wykorzystanie w tym celu dialogu energetycznego między UE i Rosją stworzy możliwość włączenia Rosji do strategii na rzecz Morza Bałtyckiego. Także nowa umowa o partnerstwie i współpracy z Rosją powinna uwzględniać współpracę w regionie Morza Bałtyckiego.

Parlament podkreśla status obwodu kaliningradzkiego jako enklawy otoczonej państwami członkowskimi UE. Region ten stanowi „bramę” lub region „pilotażowy” pozwalający na ściślejsze stosunki UE-Rosja z udziałem organizacji pozarządowych, instytucji oświatowych i kulturalnych oraz lokalnych i regionalnych władz.

Region Morza Bałtyckiego ma strategiczne znaczenie dla opracowywania wspólnych projektów dotyczących infrastruktury energetycznej, które poprawiają dywersyfikację w zakresie produkcji i dostaw energii. Kraje UE muszą przestrzegać rygorystycznych norm bezpieczeństwa i standardów środowiskowych, co dotyczy zwłaszcza funkcjonujących i planowanych elektrowni jądrowych w regionie. Kraje tego regionu powinny także zająć się poważnymi problemami środowiska naturalnego. W tym celu strategia Morza Bałtyckiego powinna być spójna z innymi obszarami polityki w obrębie UE, takimi jak wspólna polityka rolna (WPR) oraz wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb).

Strategia na rzecz Morza Bałtyckiego jest pierwszą i jak dotąd jedyną próbą stworzenia kompleksowej wspólnej wizji rozwoju makroregionu. Strategia opiera się na czterech filarach, które mają na celu bardziej efektywne wykorzystanie programów wspólnotowych oraz polityk krajowych. Są nimi ochrona środowiska, rozwój dobrobytu w regionie, wzrost dostępności i atrakcyjności regionu oraz zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony w regionie.

Dodatkowo strategię podzielono na 15 obszarów priorytetowych, a także wyszczególniono ponad 70 projektów flagowych. Autorem sprawozdania, które posłużyło do opracowania rezolucji PE jest polski deputowany **Wojciech Olejniczak** (S&D).

20. POLITYKA REGIONALNA - Wkład polityki regionalnej UE w walkę z kryzysem finansowym i gospodarczym

Fundusze regionalne UE należą do najważniejszych narzędzi wprowadzania najbardziej dotkniętych przez kryzys gospodarczy na drogę ożywienia gospodarczego. W przyjętej rezolucji posłowie podkreślają, że bardziej elastyczny dostęp do tych funduszy może być decydujący w zapewnieniu zrównoważonego wzrostu i zatrudnienia, co pozwala regionom na zwiększenie inwestycji w infrastrukturę, zapewnienie wsparcia dla małych przedsiębiorstw oraz modernizację tradycyjnych sektorów przemysłowych i obszarów wiejskich.

W rezolucji autorstwa eurodeputowanej **Rodi Kratsa-Tsagaropoulou** (EPP, Grecja), eurodeputowani podkreślają, że w kontekście światowego kryzysu gospodarczo-finansowego oraz obecnego spowolnienia wzrostu gospodarczego polityka regionalna UE stanowi fundamentalne narzędzie wykonawcze w decydujący sposób przyczyniające się na szczeblu europejskim do naprawy sytuacji gospodarczej, gdyż jest ona najważniejszym wspólnotowym źródłem inwestycji w gospodarkę realną i zapewnia istotne wsparcie inwestycji publicznych, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym.

- **Fundusze UE są najbardziej potrzebne w regionach najbardziej doświadczonych przez kryzys**

Rezolucja podkreśla znaczenie utrzymania i poprawy pomocy unijnej przeznaczonej na regiony objęte tzw. Celem 2: obszary w obliczu trudności gospodarczych, wynikających z głębokich zmian strukturalnych i gospodarczych (tereny przemysłowe o wysokim bezrobociu, obszary wiejskie, na których zmniejsza się liczba ludności, biedniejsze obszary miejskie o wysokim bezrobociu i poziomie przestępczości oraz regiony połowowe).

Cel 2 dotyczy obecnie podniesienia konkurencyjności i zatrudnienia w sumie w 168 regionach należących do 19 państw członkowskich, dotyczy zatem 314 mln mieszkańców. Środki przeznaczone na niego na lata 2007-2013 wynoszą 54,7 mld euro (nieco poniżej 16% łącznego budżetu). Ponadto, około 74% tej kwoty przeznaczono na podnoszenie wiedzy i innowacyjność (33,7%) oraz na ilościową i jakościową poprawę zatrudnienia (40%).

Z pomocą UE, wydajność w tych regionach i wskaźniki zatrudnienia stale rosły, nadrabiając zaległości do średniej dla UE, jednak kryzys gospodarczy uderzył w te regiony najsilniej, pogarszając ich sytuację.

- **Należy zapewnić elastyczność funduszy**

Posłowie wzywają do większej elastyczności w alokacji środków UE, przeznaczonym na pomoc regionom w obliczu szczególnych wyzwań związanych z kryzysem, szczególnie w

obszarze Celu 2. Posłowie są zdania, że ostatnio podejmowane działania, mające na celu przyspieszenie realizacji programów polityki spójności, są krokiem we właściwym kierunku.

Parlament Europejski wzywa do zwiększenia elastyczności funduszy strukturalnych i poprawy ich zdolności do zaspokajania potrzeb wynikających z nadzwyczajnych warunków gospodarczych w celu niezwłocznego wdrożenia 455 programów polityki spójności, zwłaszcza jeśli chodzi o programy celu 2. Parlament nalega, aby w szczególnych okolicznościach (takich jak kryzys gospodarczy) można było domagać się w drodze wyjątku większej elastyczności w odniesieniu do normy N+2, z uwzględnieniem celów polityki spójności oraz skutków cyklicznych zmian gospodarczych w finansach publicznych i inwestycjach prywatnych.

W dniu 5 maja br. Parlament Europejski poparł wprowadzenie szybszych i prostszych procedur i wymagań dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności, co miało na celu pobudzenie ożywienia gospodarczego regionów.

- **Środki na wsparcie przedsiębiorstw**

Eurodeputowani z zadowoleniem przyjmują środki wspierania przedsiębiorstw w kontekście polityki spójności (około 55 mld euro w latach 2007–2013), których znaczna część dotyczy podnoszenia innowacyjności, transferu technologii i modernizacji MŚP. Parlament podkreśla znaczenie promowania skutecznych modeli w tym obszarze i uważa, że zaproponowane środki interwencji na rzecz przedsiębiorstw muszą zmierzać do ich długookresowej restrukturyzacji i stworzenia bardziej zrównoważonej gospodarki, a nie do gospodarczych działań ratunkowych, które niezwykle często są niezgodne z polityką w zakresie pomocy państwa

Rezolucja została przyjęta stosunkiem głosów 609 za, 46 przeciw, przy 14 głosach wstrzymujących się.

21. POLITYKA ZATRUDNIENIA – Równe prawa dla pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin i na podstawie innych umów

Od 1990 r. zatrudnienie o charakterze niestandardowym znacznie wzrosło, zaś miejsca pracy utracone wskutek obecnego kryzysu gospodarczego należały głównie do tego sektora; mając na uwadze, że nowe rodzaje umów charakteryzujących się co najmniej jedną cechą wymienioną poniżej są klasyfikowane jako zatrudnienie „niestandardowe”: praca w niepełnym wymiarze godzin, praca dorywcza, praca tymczasowa, praca w oparciu o umowę na czas określony, praca wykonywana w domu i telepraca oraz praca w wymiarze maksymalnie 20 godzin tygodniowo

Parlament Europejski uważa, że wszystkim pracownikom powinno się zagwarantować zestaw podstawowych praw niezależnie od ich statusu zatrudnienia. Zaleca, aby priorytety dotyczące reformy prawa pracy w miarę potrzeby skupiały się na:

- pilnym rozszerzeniu ochrony pracowników na nietypowe formy zatrudnienia;
- grupowaniu umów nietypowych w celu ich uproszczenia;
- trwałym tworzeniu standardowych stosunków pracy;
- wyjaśnieniu sytuacji w zakresie pracy zależnej, w tym działaniach zapobiegawczych dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa pracowników zatrudnionych w oparciu o umowy nietypowe;
- podjęciu działań mających na celu zwalczanie pracy nielegalnej;
- wspieraniu tworzenia nowych miejsc pracy, uwzględniających również nietypowe formy zatrudnienia, oraz
- ułatwianiu przejścia między różnymi sytuacjami zatrudnienia i bezrobocia poprzez propagowanie takich działań, jak specjalne dodatki od zatrudnienia, kształcenie ustawiczne, przekwalifikowanie oraz szkolenie praktyczne.

Parlament Europejski wzywa do stworzenia elastycznych i bezpiecznych postanowień umownych gwarantujących równe traktowanie. Parlament jest przekonany, że bezterminowe umowy o pracę powinny nadal pozostać główną formą zatrudnienia oraz uważa, że w kontekście nowoczesnej organizacji pracy należy opracować takie kontrakty, które są elastyczne pod względem sposobu wykonywania pracy oraz bezpieczne pod względem ochrony pracy oraz praw. Parlament uznaje, że definicja ram prawnych dla umów o pracę na czas nieokreślony oraz ustalenie, w jaki sposób są one powiązane z modelem flexicurity w krajowym prawie pracy, mają istotne znaczenie dla ich akceptacji przez przedsiębiorstwa i pracowników.

Parlament zwraca uwagę, że stosowanie zasad elastyczności wymaga odpowiedniej ochrony socjalnej gwarantującej, że obywatele mogą żyć i rozwijać się, a także specjalnego wsparcia dla osób poszukujących pracy oraz solidnego prawa pracy dla wszystkich rodzajów zatrudnienia opartego na przejrzystych ramach instytucjonalnych oraz że muszą mu towarzyszyć skuteczniejsze mechanizmy ochrony.

Parlament zdecydowanie potępia zastępowanie stałego stosunku pracy nietypowymi formami umów, które przyczyniają się do tworzenia gorszych i mniej pewnych warunków pracy niż warunki stałego stosunku pracy, co odbywa się kosztem ogółu, pracowników i konkurencji. Parlament podkreśla, że tego rodzaju nadużycia naruszają i destabilizują europejski model socjalny i wzywa państwa członkowskie oraz Komisję do długofalowej walki z takimi praktykami za pomocą wszelkich niezbędnych środków, na przykład poprzez wprowadzenie surowszych kar.

Parlament Europejski wzywa Komisję i rządy krajowe do przyjęcia odpowiedzialności za sytuację „outsiderów” (pracowników zatrudnionych na podstawie nietypowych lub bardzo nietypowych umów o pracę), a także do zapewnienia zrównania ich praw i wymogów w zakresie ochrony socjalnej z prawami i wymogami „insiderów” (pracowników posiadających stałe zatrudnienie).

Parlament zwraca uwagę, że stopniowe wycofywanie form niepewnego zatrudnienia wymaga silnego zaangażowania państw członkowskich w udostępnianie odpowiedniej pomocy za pośrednictwem polityki rynku pracy na rzecz zmiany niepewnego zatrudnienia w stałe zatrudnienie oferujące pracownikom więcej praw oraz ochronę socjalną.

Parlament jest przekonany, że w świetle obecnego kryzysu podejście do flexicurity wymaga koniecznej aktualizacji na szczeblu europejskim w sposób, który przyczynia się zarówno do zwiększenia wydajności, jak i jakości pracy poprzez gwarancję bezpieczeństwa oraz ochronę zatrudnienia i praw pracowniczych, przy specjalnym wsparciu dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy i jednocześnie pozwala przedsiębiorstwom na elastyczność organizacyjną, potrzebną do tworzenia miejsc pracy w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby rynku.

Parlament uważa, że flexicurity nie może funkcjonować w sposób właściwy bez silnej ochrony socjalnej oraz bez wsparcia dla osób powracających na rynek pracy, które to elementy mają istotne znaczenie dla podjęcia pierwszej pracy, zmiany pracy lub przejścia na emeryturę.

Parlament jest zdania, że sprawiedliwe i bardziej zrównoważone wdrażanie zasad flexicurity może pomóc we wzmocnieniu rynków pracy w przypadku zmian strukturalnych. Jest ponadto zdania, że wymóg elastyczności i bezpieczeństwa oraz aktywna polityka rynku pracy nie wykluczają się, lecz mogą się wzajemnie wzmacniać, jeżeli będą wprowadzane w oparciu o sprawiedliwe porównanie poglądów partnerów społecznych, rządów oraz instytucji europejskich, a także wzajemne korzystanie z doświadczeń i wymianę godnych naśladowania praktyk.

22. STATUS I IMMUNITET POSŁA - Czy Litwę czeka postępowanie w sprawie naruszenia prawa wspólnotowego?

Parlament Europejski zwrócił się do Komisji Europejskiej o zobowiązanie władz litewskich do przestrzegania prawa Unii Europejskiej i wszczęcie, jeśli okaże się to konieczne, postępowania w sprawie naruszenia prawa wspólnotowego, przewidzianego w art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

W styczniu br. Główna Komisja Etyki Służbowej Republiki Litewskiej zakończyła postępowanie w sprawie posła do Parlamentu Europejskiego **Valdemara Tomaševskiego** udzielając mu "publicznego upomnienia" za jego działalność polityczną, w tym wypowiedzi na forum Parlamentu Europejskiego dotyczące sytuacji mniejszości polskiej na Litwie.

Parlament Europejski uznał, że decyzja ta oraz przepisy, na podstawie których została wydana „pociągają za sobą naruszenie prawa Unii, nie przestrzegając zasady wolności i niezależności posłów do Parlamentu Europejskiego ustanowionej w art. 2 statutu posła”.

Litewska Główna Komisja Etyki Służbowej wydała decyzję po tym, jak stowarzyszenie „Lietuvos Sajūdis” zwróciło się do niej w związku z oświadczeniami publicznymi Valdemara Tomaševskiego, posła do Parlamentu Europejskiego (grupa ECR), przewodniczącego partii parlamentarnej „Lietuvos lenkų rinkimų akcija”, dotyczącymi dyskryminacji Polaków w Republice Litewskiej. Według stowarzyszenia „Lietuvos Sajūdis”, podczas posiedzenia grupy ECR w Parlamencie Europejskim w dniu 7 września 2009 r. Valdemar Tomaševski skarżył się José Manuelowi Barroso, przewodniczącemu Komisji Europejskiej, na sytuację Polaków na Litwie. Ponadto przed oficjalną wizytą Jerzego Buzka, przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, na Litwie zwrócił się do niego, wraz z innymi posłami do Parlamentu Europejskiego narodowości polskiej, o poruszenie kwestii ochrony praw mniejszości narodowości polskiej.

Link do rezolucji:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0252+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

Link do sprawozdania:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2010-0214+0+DOC+XML+V0//PL>

Art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:115:0047:0199:PL:PDF>

23. PETYCJE - Roczne sprawozdanie dotyczące działalności Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego w roku 2009

Petycje, przesyłane przez obywateli do Parlamentu Europejskiego, są cennym narzędziem umożliwiającym obywatelom europejskim reagowanie, jeśli uważają, że przepisy UE zostały naruszone. Sprawozdanie Komisji Petycji za rok 2009 autorstwa eurodeputowanego **Carlosa Iturgaiz Angulo** (EPP, Hiszpania), przyjęte przez Parlament, mówi o konieczności utworzenia interaktywnej strony internetowej nt. petycji, bowiem jest to niezbędne do

zwiększenia świadomości obywateli nt. tego, co można i czego nie można osiągnąć za pomocą petycji.

Kwestie, które najczęściej były poruszane przez obywateli w przesyłanych w 2009 r. petycjach, to: swoboda przemieszczania się, zezwolenia na pobyt dla członków rodzin obywateli UE spoza UE, uznawanie kwalifikacji i kwestie ochrony środowiska.

W sprawozdaniu eurodeputowani zauważają, że stale zwiększa się liczba petycji od obywateli, którzy mają trudności ze skorzystaniem z prawa do swobodnego przemieszczania się. Obywatele często skarżą się na zbyt długi okres oczekiwania na wydanie dokumentów pobytowych przez przyjmujące państwo członkowskie obywatelom państw trzecich, będących członkami rodzin obywateli państw UE. Ponadto obywatele uskarżają się na problemy związane z realizacją swoich praw do głosowania oraz z uznawaniem kwalifikacji. Wiele skarg w ubiegłym roku dotyczyło ponadto ochrony środowiska i praktyk handlowych, które są nieuczciwe w stosunku do małych przedsiębiorstw.

- **Przyjazny użytkownikom, interaktywny portal nt. petycji**

Raport stwierdza, że coraz więcej skarg, przekazanych przez obywateli, wykracza poza obszar kompetencji UE i dotyczy np. obliczania świadczeń emerytalnych i wykonywania decyzji sądów krajowych. Z tego właśnie powodu 54% z 1.924 petycji otrzymanych przez Parlament w 2009 r. zostało odrzuconych.

Aby podnieść świadomość obywateli, co do tego, co można i czego nie można osiągnąć poprzez złożenie skargi do Parlamentu Europejskiego i aby skuteczniej dotrzeć do obywateli, posłowie wzywają do stworzenia przyjaznego użytkownikowi, interaktywnego portalu dotyczącego petycji. Eurodeputowani proponują również utworzenie elektronicznego rejestru, dzięki którym obywatele będą mogli wspierać lub wycofać swoje wsparcie dla danej petycji.

- **Inicjatywa obywatelska**

Traktat lizboński wprowadza nową formę udziału społeczeństwa w kształtowaniu polityki UE – prawo inicjatywy obywatelskiej. Oznacza ona, że milion obywateli reprezentujących jedną trzecią państw członkowskich UE może bezpośrednio zwrócić się do Komisji o podjęcie inicjatywy prawodawczej w interesujących ich sprawach podlegających kompetencjom UE.

Parlament Europejski z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie Traktatu z Lizbony i wyraża przekonanie, że Parlament zostanie bezpośrednio zaangażowany w rozwijanie nowej inicjatywy obywatelskiej, tak aby to narzędzie mogło w pełni osiągnąć swój cel i zapewnić wyższy poziom przejrzystości i odpowiedzialności w procesie decyzyjnym w UE, pozwalając obywatelom proponować zmiany na lepsze lub dodatkowe postanowienia w prawodawstwie UE.

Eurodeputowani zauważają, że do Parlamentu wpłynęły petycje o charakterze kampanii, pod którymi widniało ponad milion podpisów i nalegają, by uświadomić obywatelom różnicę między tym rodzajem petycji a inicjatywą obywatelską. Petycje o charakterze kampanii dotyczą zastrzeżeń, że istniejące przepisy UE mogły zostać naruszone, podczas gdy inicjatywa obywatelska ma na celu zaproponowanie nowych przepisów UE.

- **Statystyka**

W 2009 r. Parlament otrzymał 1924 petycji. Odnotowano nieznaczny wzrost w porównaniu z 2008 r. (1849 skarg). 46% skarg, jakie wpłynęły w ubiegłym roku, zostało uznanych za „dopuszczalne” – jest to podobna ilość, jak w roku 2008. Petycje te koncentrowały się głównie na kwestiach ochrony środowiska (228 wniosków), prawach podstawowych (164), sprawiedliwości (159) i jednolitym rynku (142).

Większość otrzymywanych petycji w 2009 r. dotyczyła całej Unii (403). Wiele petycji dotyczyło Niemiec (298), Hiszpanii (279), Włoch (176) i Rumunii (143). Niemiecki jest nadal najczęściej używanym przez obywateli wysyłających petycje językiem. W tym języku zostało przesłanych 548 petycji, po angielsku – 343, po hiszpańsku - 237, po włosku - 203 i w języku polskim - 116. Drugi rok z rzędu, elektroniczne petycje przeważają nad przesyłanymi drogą pocztową.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

---

¹ Na podstawie informacji prasowych PE i PAP.